

**ҚМҚ 2.08.02-09* «Жамоат бинолари ва иншоотлари» га
3-сонли ўзгартириш**

1. “Норматив манбалар” бўлимида:
“ҚМҚ 2.01.04-97*” сўзлари “ҚМҚ 2.01.04-2018” сўзлари билан алмаштирилсин;
“ҚМҚ ҚМҚ 2.01.18.2000*” сўзлари “ҚМҚ 2.01.18-2018” сўзлари билан алмаштирилсин;
қуйидаги матндаги хатбошилар билан тўлдирилсин:
“ИКН 03-18/ЎзР МТВ "Мақтабгача таълим муассасалари";
ҚМҚ 2.04.16-2018 "Қуёш иссиқ сув таъминоти"”.
2. 1-жадвалнинг 1-бандига “қаватлик” устунида “2” рақами “3” рақамига ўзгартирилсин.
3. 2.167*-бандда “болалар боғча-ясли биноларга” сўзлари “мақтабгача таълим ташкилотлари” сўзлари билан алмаштирилсин.
4. 3-бўлимдаги “Мақтабгача муассасалар” кичик бўлимнинг сарлавҳаси “Мақтабгача таълим ташкилотлари” сўзларига ўзгартирилсин.
5. 3.1-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:
«3.1 Болалар мақтабгача таълим ташкилотлари (кейинги ўринда МТТ) – умумий ва соғломлаштириш типидagi ясли-боғчаларни мос равишда 385 ва 300 ўриндан кўп бўлмаган миқдорга лойиҳалаш лозим. Мавжуд қурилишларни қайта қуриш ҳудудларида ер участкалари чекланган шароитда 600 ўриндан кўп бўлмаган умумий типли МТТни лойиҳалашга йўл қўйилади. МТТ қуввати ошириш Ўзбекистон Республикаси Мақтабгача таълим вазирлиги, Қурилиш вазирлиги, Фавқулотда вазият вазирлигининг Давлат ёнғин назоратини ташкил этиш бош бошқармаси ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Санитария-эпидимиологик осойишталик агентлиги билан аввалдан келишилган ҳолда амалга оширилиши мумкин.
Гуруҳларни тўлдириш ясли гуруҳларида (3 ёшгача бўлган болалар) 20 та ўриндан ва мақтабгача ёшдаги гуруҳларда (3 ёшдан 6-7 ёшгача бўлган болалар) 30 ўриндан кўп бўлмаслиги бўлиши керак.
МТТда ёшга оид гуруҳлар сонини қурилиш ҳудудидаги демографик маълумотларни ҳисобга олган ҳолда лойиҳалашга топшириқда аниқлаш лозим.
МТТ мажмуаларини овқатланиш блоки, кир ювиш, маиший-хизмат, тиббиёт хоналари, шунингдек болаларнинг жисмоний тарбия ва мусиқа машғулотлари учун хоналарини марказлаштириш асосида лойиҳалаш лозим. Алоҳида турган озиқ-овқат блокани, кир ювиш хонасини иситилган йўлак орқали асосий блок билан уланишини кўзда тутиш тавсия этилади.

МТТ мажмуасининг сифими ва таркиби мазкур меъёрлар талаблари ҳамда ИҚН 03-18/ЎзР МТВ талабларини ҳисобга олган ҳолда лойиҳалашга топшириғи билан аниқланиши лозим.

Умумий типли, соғломлантириш ҳамда жисмоний ва ақлий ривожланишида нуҳсонлари бўлган болалар учун ихтисослаштирилган МТТ лойиҳалашда ушбу нормалар билн бир қаторда амалдаги санитария норма ва қоидалари ҳам ҳисобга олиниши лозим.

Жисмоний ва ақлий ривожланишида нуҳсонлари бўлган болалар учун ихтисослаштирилган МТТ да гуруҳлар санитария нормалари ва ШНҚ 2.08.07 га асосан сифими камайтирилган ҳолда – 12 ўрндан ошмаган қилиб лойиҳалаш лозим.

Ҳар бир ёш гуруҳи гуруҳ хонаси, ётоқхона ва ҳожатхонадан ташкил топган гуруҳ ячейкаси хоналарида жойлашиши мумкин. Гуруҳ ячейкасининг барча хоналарини битта қаватда жойлаштириш лозим. Болалар ясли-боғчаси гуруҳларининг ячейкалари хоналари 13-жадвал кўрсаткичларига мос равишда (юқорида келтирилган ҳисобий тўлдиришларни эътиборга олган ҳолда) лойиҳаланиши лозим.

Умумий ёки соғломлаштириш типдаги нодавлат МТТ да тўлдирилиши қисқартирилган – 10-12 болага мўлжалланган гуруҳларнинг гуруҳ хонаси майдони 30 м² дан, ётоқ хонаси 20 м² дан, ечиниш хонаси 12 м² дан, ҳожатхонаси 10 м² дан кам бўлмаган миқдорларда бўлиши шарт.

Соғломлантириш типдаги болалар ясли-боғчаси умумий типдаги ясли-боғчалардан қўшимча соғломлаштириш хоналарининг мавжудлиги билан фарқланади (лойиҳалаш топшириғига кўра).

Барча типдаги МТТ ларда кичик ёшдаги болалар учун бир ўринга 2 м² ҳисобидан, бироқ 20 м² дан кам бўлмаган, асосий бинога бириктириб қурилган ёзги хона-айвончалар кўзда тутилиши тавсия этилади.

Кўп квартирالي уйларда, одатда 1-қаватда жойлашган киритиб ёки бириктириб қурилган хоналарда сифими 100 ўрндан ошмаган, шунингдек, яқка тартибдаги уй-жойларда сифими 30 ўрндан кўп бўлмаган МТТ ларни жойлаштиришга йўл қўйилади.

МТТ лар квартирани иситиш тизимида индивидуал қозонлар қўлланилган кўп квартирالي уйнинг биринчи қаватида жойлаштирилганда ёпиқ ёниш камерали қозонлар уйнинг ошхоналари остида жойлашган қозонхоналарда ўрнатилишига йўл қўйилади. Қозонхона ҳовлидан алоҳида кириш йўли билан бошқа хоналардан ажратилиши лозим.

Чекланган ер участкаларида иккита гуруҳ учун майдони 28 м² дан кам бўлмаган битта соябон ўрнатишга йўл қўйилади.

13-жадвал

Гуруҳ ячейкаси хоналарининг номи	1 бола ҳисобига хоналарнинг майдони, м ²		
	Умумий ва соғломлантириш типлари		Ихтисослаштирилган
	ясли	боғча	
Қабул қилишда кийим алмаштириш хонаси	1,0	0,8	1,5

Гуруҳ хонаси (шу жумладан: овқатланиш ва машғулотлар, ҳаракатли ўйинлар, сокин дам олиш жойлари)	2,7-3,0 (40-45 м ²)	2,5-3,0 (50-60 м ²)	4,5 (54 м ²)
Ётоқхона (ётоқ айвони)	2,0	2,0	2,4
Хожатхона (15-16 м ²)	1,0	0,8	1,2
Ногирон болалар реабилитацияси учун махсус машғулотлар хонаси (20-30 м ²)	-	-	2,5-3,0
Буфет хонаси 5-6 м ²	+	+	+

МТТ лари учун ўрнатилган майдон меъёрлари болалар учун зарур шарт-шароитларни таъминлайдиган санитар меъёрларига мувофиқ минимал меъёрларга тўғри келади.

МТТ лар бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобига қурилганда хоналар майдонлари учун белгиланган минимал кўрсаткичлар ёки лойиҳалаш топшириғига мувофиқ каттароқ майдонлар қабул қилиниши мумкин”.

6. Қуйидаги мазмундаги 3.1.1-банди билан тўлдирилсин:

«3.1.1 МТТ ни жойлаштириш ва ер участкаси ўлчамларини қабул қилиш ШНҚ 2.07.01 ва ШНҚ 2.07.04, шунингдек, тегишли СанПиН ва ИҚН 03-18/ЎЗР МТВ талабларига мувофиқ амалга оширилиши лозим.

МТТ ларни магистраль кўчалар, коммунал ва саноат корхоналаридан, шунингдек, гаражлар ва автотураргоҳлардан узоқликда, кичик мавзеларда, алоҳида ер участкаларида жойлаштириш лозим. Шаҳар (қишлоқ) аҳамиятига эга бўлган магистраль муҳандислик коммуникациялар (сув таъминоти, канализация, иссиқлик таъминоти, электр таъминоти, газ таъминоти) МТТ худуди орқали ўтмасликлари керак.

МТТ биноларини жойлаштиришда асосий хоналар, гуруҳ хоналари ва гуруҳлар ячейкалари деразалари томонидан қарама-қарши турган энг баланд турар-жой ва жамоат бинонинг 2,5 баландлигидан кам бўлмаган санитар масофаларга риоя қилиниши лозим.

Алоҳида биноли янги қуриладиган МТТ ер участкасининг майдони 100 ўрингача сиғимда бир ўринга 40 м², 100 ўриндан юқори сиғимда – бир ўринга камида 35 м², бинолар таркибига киритиб қурилган МТТ лар учун эса, – бир ўринга камида 29 м² ҳисобидан қабул қилиш тавсия этилади.

Киритиб ёки битиктириб қурилган ҳамда яқка тартибдаги уйларда жойлашган МТТ ер участкаларининг майдонини бир ўринга 12 м² ҳисобидан қабул қилиш тавсия этилади.

Худуди чегараланган шароитда алоҳида биноли янги қуриладиган МТТ ер участкасининг майдони 100 ўрингача сиғимда бир ўринга 25 м², 100 ўриндан юқори сиғимда – бир ўринга камида 20 м² ҳисобидан қабул қилишга йўл қўйилади.

МТТ ер участкаларида гуруҳлар, жисмоний тарбия ва хўжалик майдончалари жойлаштирилиши лозим.

МТТ худудини кўкаламзорлаштириш майдони қурилишдан ҳоли бўлган худуднинг 30% дан кам бўлмаган миқдорда назарда тутилиди.

Гуруҳлар ва хўжалик ҳамда умумий жисмоний тарбия ва хўжалик

майдончалари орасидаги санитария масафаларини таъминлайдиган ер участкаси элементларининг эни 6 м дан кам бўлмаслиги лозим.

Дов-дарахтлардан гуруҳ майдончаларини хўжалик зонасидан ажратиш мақсадида фойдаланилади.

Кўкаламзорлаштириш майдони таркибига дов-дарахтлар, газонлар, гулзорлар, гуруҳлар ва жисмоний тарбия майдончаларининг ўт қопламалари киради. Барча типдаги МТТ ларининг бутун ҳудудида асфальт қопламасини ишлатишга йўл қўйилмайди.

Умумий типдаги МТТлар баландлиги уч қаватдан ошмаган алоҳида турган биноларда жойлаштирилиши лозим. Зич қурилиш ва ер участкалари майдонлари етишмаслик шароитида тўрт қаватгача бўлган биноларни қуриш ёки МТТга мослаштиришга йўл қўйилади. Тўртинчи қаватда хизмат, маиший ва рекреацион хоналар, болалар билан ишлаш учун қўшимча хоналар (психолог, логопед кабинетлари ва болалар билан якка тартибда ишлаш учун бошқа кабинетлар) жойлаштирилади”.

7. 3.2-бандни қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

“3.2 МТТ биноларида энг кўп ўринлар сони, болалар бўладиган хоналарнинг чегаравий жойлашиши бинонинг конструктив ёнғин хавфи классини ҳисобга олган ҳолда қаватлар бўйича 13.1-жадвал асосида қабул қилиниши лозим.

13.1-жадвал

Бинодаги ўринлар сони	Асосий контингент учун хоналар жойлашининг чегаравий қавати, баланд бўлмаган	Конструктив ёнғин хавфи классификацияси, паст бўлмаган
До 50	1-қават 2-қават	C1-C3 C1
До 100	1-қават	C1
До 150	2-қават	C1
До 385	3-қават	C0, C1
До 600	3-қават	C0, C1

Йўл қўйилган ўринлар сонидан қатъий назар бино қуйидагидан баланд бўлмаслиги лозим:

икки қават – ихтисослаштирилган МТТлар учун;

бир қават – кўриш қобилияти бузилган болаларга учун МТТлар.

Ушбу бинолар ёнғинга бардошлик даражаси II дан паст бўлмаган C0 классга мансуб бўлиши лозим.

МТТ нинг икки ва уч қаватли биноларида ясли ёшидаги болалар учун гуруҳ ячейкаларини биринчи қаватда жойлаштириш лозим. Учинчи қаватда катта ёшдаги гуруҳлар учун гуруҳ ячейкалари, мусиқа ва жисмоний тарбия машғулоти учун заллар, сайр қилиш учун айвонлар, маиший-хизмат хоналари жойлаштиришга йўл қўйилади.

Иккинчи ва учинчи қаватларда жойлашган ҳар бир гуруҳ ячейкасида икки зинапоёга иккитадан кам бўлмаган алоҳида чиқишлар бўлиши керак.

Иккинчи қаватдан чиқишларнинг бирини 3-типдаги очик зинапоя бўйича кўзда тутишга йўл қўйилади .

МТТнинг турли ёшдаги гуруҳлар учун гуруҳ ячейкаларини ва бошқа хоналарни бир-биридан алоҳида жойлаштириш лозим. Иккинчи ёки учинчи қаватларда жойлашган мактабгача ёшдаги гуруҳлар учун кийим алмаштириш хоналарини биринчи қаватда кўзда тутиш мумкин.

Сифими 25 ўрндан ортиқ бўлган МТТ мактаб биноси (ёки ходимлар учун тура-жой хоналари) билан бириктириб қурилганда ва уларнинг умумий сифими 50 ўрндан зиёд бўлса улар ўзаро ЕІ 45дан паст бўлмаган ёнғинга бардошлик чегарасига эга ёнғинга қарши тўсиқлар билан ажратилиши лозим.

Ясли гуруҳлари алоҳида кириш жойларига эга бўлиши лозим, катта ёшидаги ясли гуруҳлар учун эса иккита гуруҳга битта кириш жойи бўлишга рухсат этилади. Ясли гуруҳларига кириш жойида коляскалар учун жой кўзда тутилиши лозим.

Мактабгача ёшдагилар гуруҳларининг 3-4 тасига битта кириш жойини ташкил қилишга (2.109 банд, 8-жадвал ва 2.131 банд талабларини инобатга олган ҳолда) йўл қўйилади.

Ихтисослашган МТТ учун ШНҚ 2.08.07 талаблари инобатга олиниши лозим.

Бинога ташқаридан киришлар чуқурлиги 1,6 м дан кам бўлмаган тамбурга эга бўлиши керак.

МТТ биноларининг эвакуация қилиш йўлларидаги йўлаклар ва галереяларда ечиниш жойлари ташкил этилганда уларнинг кенглиги 2,4 м.дан кам бўлмаслиги лозим”.

8. 3.4-банд қуйидаги таҳрирдаги биринчи хатбоши билан тўлдирилсин:

“МТТ биноларида мусиқа ва жисмоний тарбия машғулотлари учун заллар кўзда тутилиши лозим.

Умумий типдаги МТТ да мусиқа машғулотлари учун зал майдони мактабгача гуруҳдаги битта ўрин ҳисобидан – 2 м² дан кам бўлмаган, гимнастика машғулотлари учун зал майдони – 3 м² дан кам бўлмаган, мусиқа ва жисмоний тарбия машғулотлари учун универсал зал – бир ўринга 4 м² дан кам бўлмаган ўлчамда қабул қилиниши лозим”;

биринчи-тўртинчи хатбошилари иккинчи-бешинчи хатбошилари деб ҳисоблансин.

9. 3.5-бандининг иккинчи хатбошидаги “болалар муассасасининг” ҳамда учинчи хатбошидаги “болалар муассасаларида” сўзлари, шунингдек, 3.6-бандининг биринчи хатбошидаги “болаларнинг мактабгача муассасаларининг”, иккинчи хатбошидаги “мактабгача муассасалар” ва учинчи хатбошидаги “боғчалари” сўзлари “МТТ” қисқартма билан алмаштирилсин.

10. 3.9-бандининг тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Сузиш бассейларини лойиҳалаштиришда уларни қуришга ва фойдаланишга, сузиш бассейнлари суви сифатига ва сифат назоратига амалдаги СанПиНлар билан белгиланган талабларга риоя қилиниши лозим”.

11. “Мақтабгача таълим ташкилотлари” кичик бўлими қуйидаги таҳрирдаги 3.10-1 банди билан тўлдирилсин:

“3.11 МТТ биноти қурилиши учун лойиҳа ҳужжатлари ШМҚ 1.03.01 талабларига мувофиқ ишлаб чиқилган ва энергия самарадорликнинг меъёрий кўрсаткичларига жавоб берадиган “Энергиясамарадорлик” бўлимини ва энергетик паспортини ўз таркибига олиши лозим”.